

ДОКЛАД

ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ 2005 - 2013 Г.

МАЙ 2011 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
РЕЗЮМЕ	5
МЕТОДИКА	8
МЕЖДИННА ОЦЕНКА	
I. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА.....	10
II. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА ВАЛИДНОСТ НА АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ И ПОТЕНЦИАЛА	20
III. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА УМЕСТНОСТ И СЪГЛАСУВАНOST НА ПЛАНА С ОБЛАСТНИТЕ, РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ	24
IV. ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТИТЕ, РЕСУРСИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ.....	27
V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТА ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ОПР – ПРОДУКТИ, РЕЗУЛТАТИ И ВЪЗДЕЙСТВИЯ	36
VI. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ОПР	38
ЗАКЛЮЧЕНИЯ	40
ПРЕПОРЪКИ	41
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ	42
ПРИЛОЖЕНИЯ	42

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта

АДИРПРСЦР – Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северозападен район 2010-2013

ВЕИ – възобновяеми енергийни източници

ГПСОВ - градски пречиствателни станции за отпадъчни води

ДМА – дълготрайни материални активи

ДБТ – Дирекция „Бюро по труда”

ЕИСУРР – Единна информационна система за управление на регионалното развитие

ЕО – екологична оценка

ЕСФ – Европейски социален фонд

ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие

ЗООС – Закон за опазване на околната среда

ЗРР – Закон за регионалното развитие

ЗТ – защитени територии

ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда

ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МО – Междинна оценка

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МСП – малки и средни предприятия

НИРД – научно-изследователска и развойна дейност

НПО – неправителствени организации

НПРР – Национален план за регионално развитие

НСИ – Национален статистически институт

НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България

НСРР – Национална стратегическа референтна рамка

NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз

ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие”

ОП – Оперативна/и програма/и

ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет”

ОПОС – Оперативна програма „Околна среда”
ОСР – Областна стратегия за развитие
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПР – Общински планове за развитие
ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”
ОПРР – Оперативна програма „Регионално развитие”
ОПРСР – Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство”
ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПСОВ - пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ – преки чужди инвестиции
РИОСВ -Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
СИФ – Социално-инвестиционен фонд
СОУ – средно общообразователно училище
СЗРП – Северозападен район за планиране
ТБО – твърди битови отпадъци
ТГС – трансгранично сътрудничество
ТИЦ – туристически информационен център
ТСБ – Териториално статистическо бюро
ЦДГ – Целодневна детска градина

РЕЗЮМЕ

Този доклад представя резултатите от първата междинна оценка (МО) на Общинския план за развитие (ОПР) на община Криводол 2005-2013 г., изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР - чл.33, ал.1 и чл.36, ал.1) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР).

Общинският план за развитие на община Криводол за периода 2005 – 2013 г. е средносрочен планов документ, съобразен с националната политика за регионалното развитие и бюджетните планове на Европейския съюз. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината.

Планът е приет от Общински съвет - Криводол на заседание на Общинския съвет в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие /ДВ, бр. 14 от 20 февруари 2004г./ и допълненията към него от м. април 2005г.

Целта на междинната оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на Общинския план за развитие на община Криводол през периода 2005-2010 г., да направи препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на заложените цели и за актуализиране на документа за оставащия период на неговото действие до 2013 г.

За постигането на тази цел са изпълнени следните задачи:

- Изследване на промените във вътрешната и външната среда в контекста на ОПР;
- Актуален преглед на изпълнението на плана, съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети;
- Изводи и препоръки за актуализация и максимизиране на въздействието на ОПР.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка са критериите за приложимост, обосновааност, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

Анализите на текущото състояние показваха, че социално-икономическия профил на община Криводол в общия си вид не се променя много спрямо 2005 г. Отрицателните демографски тенденции се запазват и населението намалява поради миграция, отрицателен естествен и механичен прираст (9 222 души към 01.03.2011 г.).

Средната годишна работна заплата в община Криводол бележи сериозен темп на растеж, но през 2009 г. остава с около 2 500 лева по-ниска от средната годишна работна заплата за страната. Безработицата в община Криводол е динамична през анализирания период, като до

2009 г. се наблюдава постоянна тенденция на спадане на нивото на регистрираните безработни лица, но през 2010 г. е налице сериозно увеличение.

Икономическото развитие на общината се характеризира с различна динамика, но все още е по-слабо в сравнение със средните показатели за страната и за Северозападния район. Въпреки потенциала за развитие на различни видове туризъм, община Криводол все още не е създала продаваеми цялостни туристически продукти. Най-много фирми развиват дейност в сферата на търговията и услугите.

Междинната оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Криводол 2005-2013 г. показва следните резултати:

1. Община Криводол е постигнала добър напредък в изпълнението на ОПР за първите пет години от прилагането на документа. Реализирала е 57 проекта на обща стойност 26 518 262 лева. Общият напредък в изпълнението на ОПР на база инвестиции и вложени ресурси е близо 103 %.
2. Най-добро изпълнение бележи приоритет IV - **Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол (220 %)**. Тревожно слабо е изпълнението на приоритети II: **Формиране на конкурентноспособна структура на общинската икономика и постепенен преход към устойчив темп на икономически растеж**, III: **Развитие и съхраняване на природното и културно богатство на територията на общината**, и V **Развитие и усъвършенстване на административния капацитет на общината**, в които са инвестирани съответно 4.5 %, 6 % и 9 % от предвидените средства.
3. В Община Криводол е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР. Документът е сравнително добре познат и се ползва от служителите на общинската администрация.
4. Заложените в ОПР приоритети, цели и мерки звучат актуално и не следва да се променят генерално.
5. НПО и бизнеса не се търсят достатъчно активно като партньори и източници на информация и данни, а техните проекти и дейности също допринасят за постигане целите на ОПР.
6. Налице е несъответствие между целите, мерките и приоритетите в текста на ОПР и в индикативната финансова таблица.

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на ОПР - Криводол имаме следните препоръки:

1. ОПР да се актуализира за оставащия период на неговото действие до 2013 г. и да се изготви **Актуализиран документ за изпълнение на ОПР**.

2. Приоритетите, целите и мерките да се променят съобразно актуализирания ОНР.
3. Като приложение към актуализирания ОНР да се изготви **Програма за изпълнение на плана до 2013 г.**, в която целите да се обвържат с конкретни дейности, мерки, срокове и желани стойности по всички индикатори и показатели. В изготвянето на програмата да се включат НПО и бизнеса, които да подават информация за техните приоритетни проекти и дейности до 2013 г. и да ги съгласуват с целите на ОНР.
4. Приоритет IV: **Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол** да бъде записан като Приоритет I. Приоритет I: **Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината** да бъде записан като Приоритет IV.
5. Да се набележат мерки за развитие на общината като атрактивна туристическа дестинация.
6. Да се изготви програма за по-активно използване на Структурните фондове на ЕС и ПРСР за постигане на целите и изпълнение на дейностите, заложените в ОНР.
7. Да се актуализира индикативната финансовата таблица на ОНР и да се включат оперативните програми и ПРСР, по които Община Криводол е бенефициент като източници на средства за конкретни мерки, дейности и проекти.
8. Да се популяризира ОНР сред общинската администрация и гражданите и да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общия напредък по изпълнение на заложените цели и приоритети.
9. Да се синхронизират приоритетите, целите и мерките в текста на ОНР и в индикативната финансова таблица.
10. Да се актуализират индикаторите за изпълнение на ОНР, да се включат нови, и там където е възможно, да се обвържат с количествени измерения.

МЕТОДИКА

При оценката са използвани Методическите указания на МРРБ за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.

I. ЕТАПИ НА МО - Оценката на Плана за развитие на община Криводол премина последователно през следните етапи:

➤ **ПРОУЧВАНЕ:** На този етап бе създадена организацията за провеждане на междинната оценка. Проучени бяха основните планови и стратегически документи – Общински план за развитие (ОПР) на община Криводол 2005-2013 г., Областна стратегия за развитие на област Враца 2005-2015 г., Актуализиран документ за изпълнение на Областна стратегия за развитие на област Враца 2009-2013 г., Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северозападен район 2010-2013 г. Беше събрана базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката от Общинска администрация - Криводол, ТСБ – Враца, ДБТ - Враца, ОДЗ - Враца и ИСУН. За целите на проучването бяха използвани справки, анкети и събиране на информация в Интернет. Проведени бяха срещи и консултации с Община Криводол.

➤ **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА:** На този етап бе извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинната оценка на ОПР, резултатите от която са описани в настоящия доклад. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ОПР и капацитета за координация на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ОПР и актуализиране на документа за периода, оставащ до края на неговото действие (2013 г.).

➤ **СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ:** Това е заключителния етап, свързан със съгласуване на Доклада от междинната оценка и направените констатации с Общинска администрация - Криводол. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада за междинната оценка.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

За изготвяне на междинната оценка са използвани следните методи:

- **Наблюдение** – пряк метод за събиране на данни и информация;
- **Проучване** - проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- **Описание** – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- **Анализ и синтез** – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ОПР;

- **Оценка** – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- **Сравнение** – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- **Работа в екип** – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на междинната оценка за изпълнение на ОПР;
- **SWOT анализ** – анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за изпълнение на ОПР до остатъка от периода на неговото действие;
- **Индексен метод** - изравняване равнището на даден показател, заложен в ОПР към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- **Графичен метод** – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

III. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

За междинната оценка са използвани следните източници на данни и информация:

1. Общински план за развитие на община Криводол 2005-2013 г.
2. Областна стратегия за развитие на област Враца 2005-2015 г.;
3. Актуализирана Областна стратегия за развитие на област Враца 2009 – 2013 г.;
4. Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северозападен район 2010-2013 г.;
5. Официални данни от ТСБ - Враца, ОДЗ - Враца и ДБТ - Враца;
6. Справки, доклади и отчети на Община Криводол;
7. ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
8. Методическите указания на МРРБ за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.
9. Интернет сайтове и портали: Община Криводол, НСИ, ОПОС, ОПАК, ОПРР, ОПРЧР, ОПРКБИ, ПРСР и други.
10. Анкети.

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

I. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

Община Криводол се намира в северозападната част на Република България. Отстои на равни разстояния от сравнително големите икономически центрове Враца и Монтана. През нея преминават основни транспортни оси - жп линията София - Видин и главен път Е-79 (София - Мездра - Видин), част от голямата трансгранична магистрала. Общината се състои от 15 населени места - град Криводол и 14 села.

Таблица 1: Административно териториална структура на община Криводол – 2009 г.

Територия		Населени места		Градове		Села	
кв.км	%	брой	%	брой	%	брой	%
326	9	15	12.2	1	12.5	14	12.2

Източник: Национален статистически институт

Общата площ на общината е 326 кв. км., което е около 9 % от територията на област Враца и около 3.1% от територията на Северозападен район.

Община Криводол граничи с общините Бойчиновци, Монтана, Берковица, Вършец, Враца, Борован и Хайредин.

Таблица 2: Основни данни за община Криводол и съседните общини

Район, област, община	Територия кв. км	Население брой 01.02.2011 г.	Гъстота на населението за 2008 г.	Равнище на безработица за 2009 г.
България	111 001.9	7 563 710	68,7	6,3
Северозападен	10 606	429 547	48,4	9,1
Област Враца	3 619.7	184 930	55,6	9,1
Община Бойчиновци	308.33	9 137	33,4	13,8
Община Монтана	675.72	53 247	87,1	6,0
Община Берковица	464.37	18 503	43,2	11,4
Община Вършец	240.11	8 108	36,5	19,1
Община Враца	706.24	73 443	113,0	5,5
Община Борован	210.73	7 150	29,4	22,9
Община Хайредин	189.07	4 925	29,0	19,9
Община Криводол	326.25	9 222	33,2	15,8

Източник: Национален статистически институт

Криводол е на четвърто място по територия спрямо съседните общини. Най-голяма е община Враца, а най-малка - община Хайредин. По население Криводол е на четвърто място сред съседните общини – 9 222 души към 01.02.2011 г. Най-голяма е Враца – 73 443 души, а най-малка Хайредин – 4 925 души. Гъстотата на населението в община Криводол е по-малка от средните равнища за страната и за Северозападен район. По равнище на безработица през 2009 г. (15.8) община Криводол е с показатели по-високи от средните за страната и за Северозападен район – 8.4. Спрямо съседните общини по този показател, Криводол е на пето място. Най-високо е равнището на безработица в община Борован, а най-ниско – в община Враца.

Таблица 3: Население в община Криводол за 2005 - 2010 г.

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
11 176	10 921	11 025	10 684	10 460	10 230	9 222

Източник: Национален статистически институт

В община Криводол живее 5.5 % от населението на областта и 2.4 % от населението на Северозападен район. Населението на общината през 2011 г. е 9 222 души. По данни на НСИ през последните 5 г. се наблюдава постепенно намаляване на населението, като спадът спрямо 2005 г. е с 1 954 души, а намалението през 2011 спрямо 2010 г. е с 1 008 души. (Таблица 3 и Фиг.1)

Фиг. 1

Източник: Национален статистически институт

В структурно отношение населението в градовете и селата е почти балансирано и тази тенденция не се изменя през анализирания период. Относителният дял на жените в населението е по-голям от този на мъжете, като тази тенденция се запазва в градовете и селата през последните 5 години. Към 2009 г. жените в община Криводол са с 344 повече от мъжете.

Таблица 4: Население на община Криводол към 2009 г. по пол

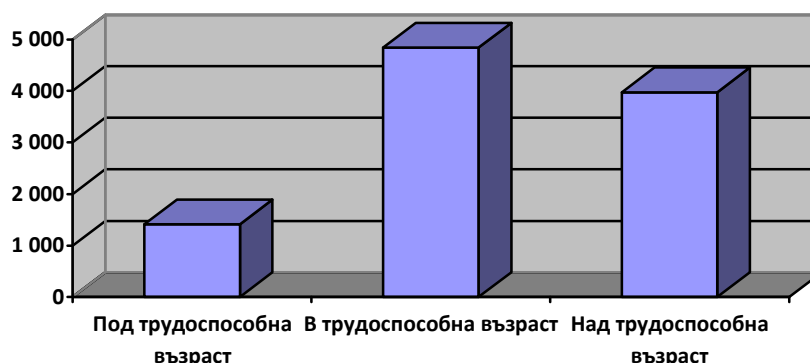
Общо			Град			Села		
Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
10 460	5 058	5 402	3 282	1 585	1 697	7 178	3 473	3 705

Източник: Национален статистически институт за 2009 г.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Криводол през последните години намалява. Въпреки това структурата на населението по възрастови групи е по-благоприятна от средните стойности на показателя за страната и близка до тази на областта и на Северозападен район.

За периода 2005-2008 г. се очертава постепенно намаление на броя и дела на лицата в трудоспособна възраст в общината от 5 050 на 4 925 души. Лицата в трудоспособна възраст през 2008 г. съставляват 65% от населението на общината, което е повече от средните нива за Северозападен район и за страната.

Фиг. 2. Население под, в и над трудоспособна възраст в община Криводол – 2008 г.

Източник: Национален статистически институт

Естественят прираст на населението на община Криводол е отрицателен, като бележи тенденция макар и с малко, на намаляване с около 11 % за изследвания период. (Таблица 5). Броят на живородените деца нараства през 2009 спрямо 2005 г. с 12 и достига 82.

Таблица 5: Естествен прираст на населението на община Криводол 2005-2009 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2005	70	34	36	339	169	170	-269	-135	-134
2006	85	52	33	298	162	136	-213	-110	-103
2007	82	35	47	314	170	144	-232	-135	-97
2008	75	39	36	329	174	155	-254	-135	-119
2009	82	41	41	307	161	146	-225	-120	-105

Източник: Национален статистически институт

Таблица 6: Заселени, изселени и механичен прираст

/брой/

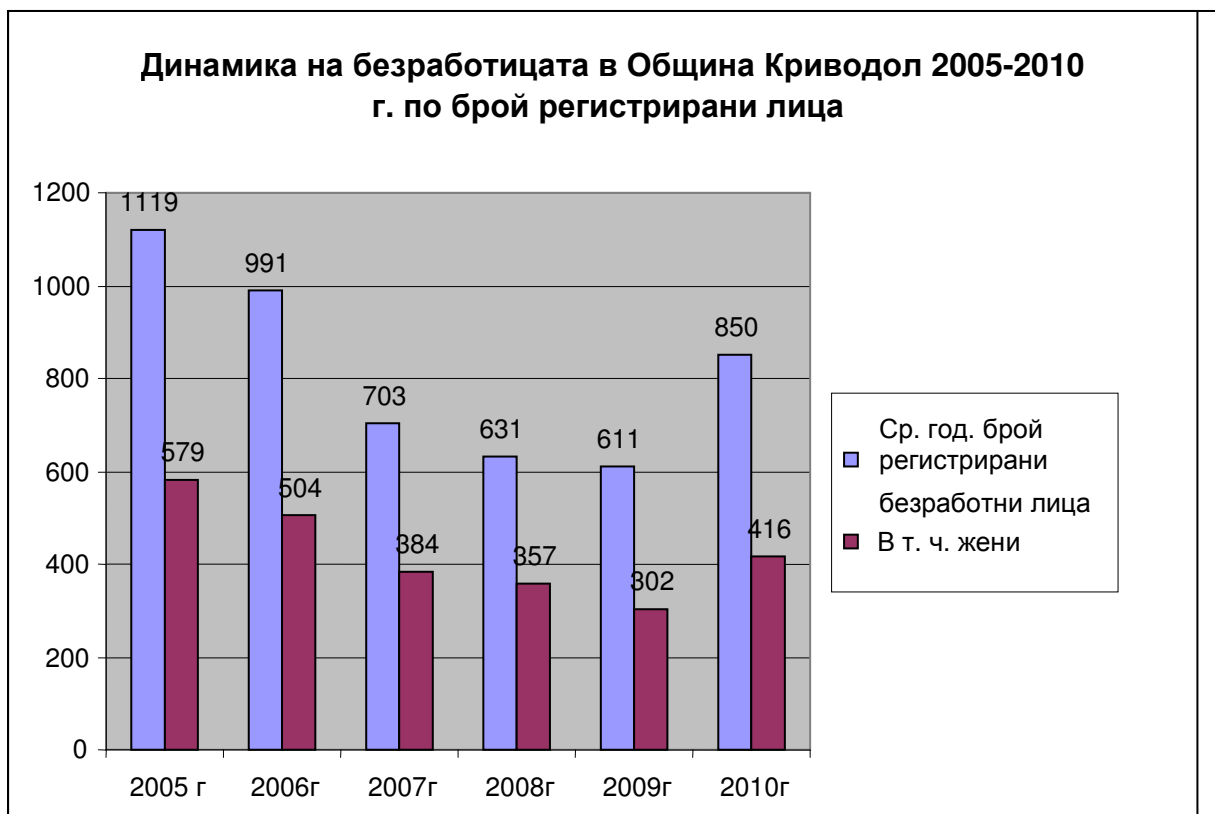
Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2005	353	164	189	244	116	128	109	48	61
2006	192	92	100	234	120	114	-42	-28	-14
2007	603	299	304	267	123	144	336	176	160
2008	135	67	68	222	95	127	-87	-28	-59
2009	227	104	123	226	104	122	1	0	1

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст в община Криводол варира в различните години, като нараства до 160 души през 2007 г., а за 2009 г. е почти нулев.

Общият извод, който се налага е, че от естествен и механичен прираст населението в общината от 2005 г. до 2009 г. е намаляло със 104 души.

Фиг.3.

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ - Враца

Безработицата в община Криводол е динамична през анализирания период, като до 2009 г. се наблюдава постоянна тенденция на спадане на нивото на регистрираните безработни лица, но през 2010 г. е налице сериозно увеличение. През 2005 г. са регистрирани 1 119 безработни лица,

през 2010 г. - 850. Най-ниско е средногодишното равнище на безработица през 2009 г. – 611 души.

Броят на безработните през 2010 спрямо 2005 г. е с 269 души по-малко.

Фиг.4.

Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Враца

По данни на ДБТ - Враца за 2010 г. най-голям относителен дял (около 23 %) имат безработните във възрастовата група над 55 години. Също около 23 % от безработните са хора между 40 и 50 годишна възраст.

Таблица 7: Безработица в община Криводол по възрастови групи за 2005-2010 г.

Възрастови групи	2005	2006	2007	2008	2009	2010
до 19 години	42	27	21	14	12	20
от 20 до 24 г. вкл.	123	90	52	43	45	70
от 25 до 29 г. вкл.	129	104	66	52	61	75
от 30 до 34 г. вкл.	133	109	77	63	60	85
от 35 до 39 г. вкл.	132	118	76	68	58	86
от 40 до 44 г. вкл.	120	103	73	58	57	90
от 45 до 49 г. вкл.	123	119	82	75	80	109
от 50 до 54 г. вкл.	136	136	99	96	86	118
над 55 г.	181	185	156	163	153	197

Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Враца

Най-голям е броят на безработните с основно и по-ниско образование – около 60% от всички регистрирани в бюро по труда през 2010 г. Следват ги лицата със средно образование - 36%.

Таблица 8: Безработица в община Криводол по образователна степен за 2005-2010 г.

Образование	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Висше образование	15	10	11	10	13	19
Средно образование	301	276	202	208	203	312
Основно образование	355	371	287	243	233	288
Начално и по-ниско образование	448	335	202	171	162	232

Източник: Дирекция „Бюро по труда” - Враца

Икономическото развитие на община Криводол се характеризира със сериозна динамика, но все още неблагоприятна в сравнение със средната за страната и останалите общини в Северозападен район.

Таблица 9: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение

	Икономически дейности	2005*	2006*	2007*
A	Селско, ловно и горско стопанство	2125	2335	2905
B	Рибно стопанство	-	-	-
C	Добивна промишленост	-	-	-
D	Преработваща промишленост	2151	2163	2516
E	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	***	***	***
F	Строителство	***	***	2925
G	Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	1731	1940	2395
H	Хотели и ресторанти	1968	1498	2377
I	Транспорт, складиране и съобщения	1800	2205	2074
J	Финансово посредничество	-	-	-
K	Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесуслуги	***	-	***
L	Държавно управление и отбрана; задължително обществено осигуряване	5451	3439	***
M	Образование	3450	3818	4156
N	Здравеопазване и социални дейности	2080	2411	2902
O	Други дейности, обслужващи обществото и личността	***	***	***
P	Дейности на домакинства	-	-	-
Q	Екстериториални организации и служби	-	-	-
	Общо:	3155	3035	3173

	Икономически дейности	2008**	2009**
A	Селско, горско и рибно стопанство	3373	4000
B	Добивна промишленост	-	-
C	Преработваща промишленост	3273	4239

D	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	4184	5048
E	Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	***	***
F	Строителство	***	***
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	2552	3483
H	Транспорт, складиране и пощи	***	***
I	Хотелиерство и ресторантьорство	2629	3427
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	***	***
K	Финансови и застрахователни дейности	-	-
L	Операции с недвижими имоти	***	***
M	Професионални дейности и научни изследвания	***	***
N	Административни и спомагателни дейности	***	***
O	Държавно управление	***	***
P	Образование	4920	6263
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа	3592	4005
R	Култура, спорт и развлечения	***	***
S	Други дейности	3354	4042
	Общо:	4011	4731

* Съгласно Национална класификация на икономическите дейности НКИД-2003

** Съгласно Класификация на икономическите дейности КИД-2008

“-“ Липсва случай

*** Данните са конфиденциални

Източник: Национален статистически институт

Средната годишна работна заплата в община Криводол нараства с 1 576 лева през 2009 спрямо 2005 г. Тенденцията на повишаване е постоянна. Средната годишна работна заплата за 2010 г. е 4 731 лв. Това е с 2 565 лева по-малко от средната годишна работна заплата в България – 7296 лева.

Таблица 10: Наети лица по трудово и служебно правоотношение

/ среден годишен брой/

	Икономически дейности	2005*	2006*	2007*
A	Селско, ловно и горско стопанство	210	69	72
B	Рибно стопанство	-	-	-
C	Добивна промишленост	-	-	-
D	Преработваща промишленост	160	180	185
E	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	***	***	***
F	Строителство	***	***	217
G	Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	70	77	52
H	Хотели и ресторанти	10	7	11
I	Транспорт, складиране и съобщения	7	3	8
J	Финансово посредничество	-	-	-
K	Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесуслуги	***	-	***

L	Държавно управление и отбрана; задължително обществено осигуряване	315	162	***
M	Образование	204	204	215
N	Здравеопазване и социални дейности	42	42	45
O	Други дейности, обслужващи обществото и личността	***	***	***
P	Дейности на домакинства	-	-	-
Q	Екстериториални организации и служби	-	-	-
Общо:		1398	1029	1067

	Икономически дейности	2008**	2009**
A	Селско, горско и рибно стопанство	70	213
B	Добивна промишленост	-	-
C	Преработваща промишленост	166	205
D	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7	6
E	Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	***	***
F	Строителство	***	***
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	54	76
H	Транспорт, складиране и пощи	***	***
I	Хотелиерство и ресторантьорство	16	10
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	***	***
K	Финансови и застрахователни дейности	-	-
L	Операции с недвижими имоти	***	***
M	Професионални дейности и научни изследвания	***	***
N	Административни и спомагателни дейности	***	***
O	Държавно управление	***	***
P	Образование	198	153
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа	50	77
R	Култура, спорт и развлечения	***	***
S	Други дейности	6	20
Общо		943	1140

* Съгласно Национална класификация на икономическите дейности НКИД-2003

** Съгласно Класификация на икономическите дейности КИД-2008

“-“ Липсва случай

*** Данните са конфиденциални

Източник: Национален статистически институт

Броят на наетите лица по трудово и служебно правоотношение бележи сериозен спад до 2008 г., а след това нараства с 97 души през 2009 г.

На територията на община Криводол са регистрирани са над 600 фирми - болшинството с предмет на дейност търговия, но една голяма част от тях са прекратили дейността си. На територията на Общината има регистрирани и 269 земеделски производители, 6 земеделски кооперации, 24 арендатора, 4 мандри, 2 маслобойни, 4 мелници, 1 зайце и птицекланица, 1 зърнобаза.

На територията на община Криводол към настоящия момент функционират пет учебни заведения:

1. В гр. Криводол – СОУ „Св. св. Кирил и Методий”
2. В селата:
 - Пудрия – НУ „В. Левски”
 - Лесура – ОУ „В. Левски”
 - Ракево – ОУ „В. Левски”
 - Краводер – Прогимназия „Св. св. Кирил и Методий”

Броят на училищата в община Криводол намалява през анализирания период (вж. Таблица 11). През последните години са закрити 2 учебни заведения. Редуцираният брой на училищата до голяма степен се дължи на отрицателните демографски характеристики и намаляването на учениците, както и на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на средищни училища.

Таблица 11: Училища в община Криводол по учебни години (брой)

2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
7	6	6	5	5	5

Източник: Национален статистически институт

Таблица 12: Учащи в община Криводол по учебни години (брой)

2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
861	791	757	712	737	707

Източник: Национален статистически институт

За шест учебни години от 2005/06 до 2010/11 г. броят на учениците в общината е намалял със 154. Ако тази тенденция се запази, ще се наложи ново оптимизиране на училищната мрежа, закриване на учебни заведения, сливане на паралелки и създаване на средищни училища.

Таблица 13: Детски заведения в община Криводол (брой)

	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Брой детски градини	8	8	8	8	8	8
Брой деца в детските градини	261	257	259	308	301	284
Педагогически персонал	23	23	23	23	23	23

Източник: Национален статистически институт

Положителна тенденция е, че броят на детските заведения се запазва постоянен - 8, от които 6 ЦДГ в селата Главаци, Градешница, Краводер, Лесура, Пудрия, Ракево, 1 ЦДГ и 1 ОДЗ в гр. Криводол. Децата в тях се увеличават с 23 за периода 2005-2010 г.

Таблица 14: Лекарите за първична медицинска и дентална извънболнична помощ в община Криводол 2005-2009 г.

	Брой по здравна карта		Брой регистрирани в РЦЗ (физ.лица)			
	лекари	дентални	В инд. практики		В групови практики	
			лекари	дентални	лекари	дентални
Община Криводол	9	5	7	2	-	-
В гр. Криводол	4	2	6	2	-	-
В селата	5	3	1		-	-

Източник: Национален статистически институт

На територията на община Криводол няма лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ. Жителите на Община Криводол се обслужват от 9 общопрактикуващи лекари. Към настоящия момент на територията на общината функционират следните здравни заведения:

- Звено за спешна медицинска помощ към Врачанския център в град Криводол.
- Изградена и модернизирана Клинична лаборатория.

Въпреки потенциала за развитие на различни видове туризъм – еко, селски, ловен, и др., община Криводол все още няма продаваеми цялостни туристически продукти. На територията на общината не са отбелязани средства за подслон и места за настаняване.

ИЗВОДИ:

1. Налице е тенденция на намаляване на населението в община Криводол поради миграция, отрицателен естествен и механичен прираст (9 222 души към 01.02.2011 г.).
2. През последните 5 години равнището на безработица в община Криводол намалява значително до 2009 г. и бележи сериозно увеличение през 2010 г. и като цяло продължава да бъде над средните равнища за страната. Безработицата през анализирания период се понижава от 32.39 % през 2005 г. на 24.6 % през 2010 г.
3. Средната годишна работна заплата бележи постоянен темп на растеж (с 1 576 лева през 2009 спрямо 2005 г.). Въпреки тази положителна тенденция средната годишна работна заплата в община Криводол остава с 2 565 лева по-ниска от тази за страната.
4. През последните години броят на учениците в община Криводол е намалял със 154. Закрити са 2 общообразователни училища. Броят на детските ясли и градини се запазва.

5. Въпреки потенциала за развитие на разнообразни форми на туризъм, община Криводол все още няма продаваеми цялостни туристически продукти. Няма и регистрирани средства за подслон и места за настаняване.
6. Около 60% от предприятията в общината работят в сферата на търговията и услугите. Броят на фирмите в селското стопанство и промишлеността през последните 5 години се запазва относително постоянен.

II. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА ВАЛИДНОСТ НА АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ И ПОТЕНЦИАЛА

АКТУАЛИЗИРАНИ SWOT – АНАЛИЗИ

SWOT анализ - социална сфера

<p style="text-align: center;"><i>Силни страни</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Значителен брой население в трудоспособна възраст не само в общинския център; • Сравнително високо образователно равнище на населението, професионално подготвена и квалифицирана работна сила в промишлеността; • Изградена образователна система; относително равномерно разпределени училища по територията на общината; • Наличие на големи и средни села със значителен възпроизводствен и обслужващ потенциал; 	<p style="text-align: center;"><i>Слаби страни</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Намаление общия брой на населението; • Отрицателен естествен прираст, силно влошени възпроизводствени показатели в селата; • Процес на застаряване на населението особено в селата, значителен брой население в надтрудоспособна възраст; • Стеснен отраслово и професионално трудов сектор; затруднена трудова реализация в селата; • Значителни разходи за социални услуги на възрастно население и безработни;
<p style="text-align: center;"><i>Възможности</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на по-висока заетост чрез развитие на сектора на услугите; • Прилагане на програми за заетост, съобразени със спецификата на общината; • Развитие на жилищния сектор; • Обмен на квалифицирани специалисти със съседни общини – Враца и Монтана; • Включване на младото население в курсове за преквалификация; • Намаление на безработицата сред населението в репродуктивна възраст 	<p style="text-align: center;"><i>Рискове/Заплахи</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Нарастване на безработицата при свиване на промишленото производство; • Обезлюдяване на някои от селата; • Упадък на жилищния фонд, поради липса на постоянни обитатели; • Липса на средствата от бюджета за дейността на културните институти; • Липса на средства за обучителни програми и курсове;

SWOT анализ – първичен стопански сектор

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Значителна площ на обработваеми земи; • Благоприятни агроекологични условия; • Добре развито производство на зърно, технически култури; • Изградени земеделски структури, процесът на връщането на земя е приключил; • Традиции в производството и преработката на аграрни продукти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неизползван потенциал за развитие на аграрното стопанство, главно поради липса на предприемчивост и недостиг на финансови ресурси; • Недостатъчно изградена и амортизирана инфраструктура в селата от общината; • Липса на стабилни “семеен тип” тип ферми с пазарна ориентация; • Недостатъчни публично-частни партньорства, при управлението на сектора; • Разпокъсаност на земеделските земи.
<i>Възможности</i>	<i>Заплахи</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Агроекологичен потенциал за развитие на овощарство, зеленчукопроизводство; говедовъдство, овцевъдство, свиневъдство, птицевъдство и пчеларство; • Затваряне на аграрно-производствени цикли на територията на общината-производство и преработка на плодове и зеленчуци, производство и преработка на животински продукти; • Използване на ресурси отпредпресъединителните и структурните фондове на ЕС; • Развитие на различни видове туризъм. 	<ul style="list-style-type: none"> • Влошена демографска структура на населението в общината; • Недостиг на висококвалифицирани специалисти за подготовката на проекти за използване на финансови ресурси по ПРСР; • Непостигане на изискванията на Европейските стандарти за отглеждането на селскостопански животни; • Конкурентен вътрешен пазар на аграрни продукти в Северозападния планов район и страната.

SWOT анализ – вторичен стопански сектор

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Традиции в промишленото производство; • Приключила приватизация в сектора; • Добра местна суровинна база за изградените производства; • Формирани продуктови потоци с аграрния сектор в двете посоки; • Ръст в производството през последните години. 	<ul style="list-style-type: none"> • Загубени пазарни позиции; • Намален производствен потенциал; • Деиндустриализация на общинската икономика; • Остарели технологии на големите предприятия; • Липса на инвестиции от фирми, външни за общината.
<i>Възможности</i>	<i>Заплахи</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Производство на конкурентноспособна продукция в отрасли които са в растеж в национален мащаб; • Ориентиране на промишлената структура изцяло към пазари извън границите на общината; 	<ul style="list-style-type: none"> • Зависимост на местните производители от ниските цени на аграрните продукти; • Зависимост на млекопреработвателните предприятия от суровина произведена в натурални стопанства; • Силна конкуренция на пазара на храни у нас

<ul style="list-style-type: none"> • Използване на факторите – евтин труд и природни ресурси, за привличане на инвеститори. 	и в ЕС.
--	---------

SWOT анализ – третичен стопански сектор

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Добре изградена мрежа от учебни заведения; • Подкрепа от общинската администрация за предприемачите в сектора; • По-бързо развитие на сектора през последните 5 години. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничен брой и ниско качество на предлаганите услуги; • Недостатъчна професионална квалификация на заетите в сектора; • Липса на места за подслон на територията на общината и неразвита туристическа инфраструктура; • Слаба осигуреност с медицински персонал.
<i>Възможности</i>	<i>Заплахи</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Запазена природна среда; • Възможности за формиране на цялостен туристически продукт; • Възможности за използване на ресурси от Европейски фондове; • Възможности за развитие на специализирани видове туризъм; • Повишаване на заетостта чрез нови фирми в сектора. 	<ul style="list-style-type: none"> • Деградация на природното и културно-историческото наследство поради липса на финансови средства; • Задълбочаване на демографската криза; • Недооценяване на потенциала за развитие на някои видове специализиран туризъм и отлагане на развитието му за неограничен период от време.

SWOT анализ – природен комплекс

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
<i>Силни страни</i>	<i>Възможности</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Централно местоположение в СЗ планов район; • Високо качество на природната среда; • Отсъствие на емитери на вредни вещества; • Повишена инициатива на общината за развитие и осъществяване на оптимална екологична политика; • Финансиран проект за изграждане на канализационната система на гр. Криводол и пречиствателна станция за битови води; • Наличие на агроклиматични ресурси за развитие на биологично земеделие; • Рекреационно-туристически ресурси за формиране на общински туристически клъстер; • Развитие на предприемачеството и създаване на субекти за целенасочена политика за опазване на околната среда; 	<ul style="list-style-type: none"> • Възможност за използване на предимствата на транспортен коридор № 4; • Благоприятно природногеографско положение на общината обуславящо доброто състояние на атмосферния въздух; • Общината е в СЗ планов район, и по определени критерии попада в район за целенасочено въздействие, осигуряващо приоритетно финансиране на екологични проекти; • Разширяване притока на инвестиции на територията на общината; • Развитие на концесиите като инструмент за увеличаване на външните инвестиции; • Инвестициите в местната инфраструктура осигуряват пряк достъп до Европейските инфраструктурни мрежи и изследователски центрове.

<ul style="list-style-type: none"> • Оптимална селищна мрежа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Развитие на административния капацитет на общинската администрация при подготовката на екологични проекти, стимулиращи развитието на екологичния и селски туризъм ; • Провеждане на целенасочена екологична политика в образованието с цел повишаване екологичната култура на населението.
ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
<i>Слаби страни</i>	<i>Заплахи</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Неизградени елементи на техническата инфраструктура/канализационна мрежа, пречиствателни съоръжения за отпадни води, депа за ТБО/ и амортизация и лоша поддръжка на други елементи на техническата инфраструктура/ водопроводна мрежа/. • Недостатъчни местни финансови ресурси за изграждане на съвременна техническа инфраструктура и за подобряване състоянието на съществуващата. • Недостатъчен административен капацитет за работа в областта на околната среда. • Неблагоприятни демографски тенденции; • Относително нисък жизнен стандарт; • Маргинализация на кметствата в общината; • Изоставане на общинската икономика от съвременните иновационни технологии; • Незаинтересованост на местното население към проблемите на околната среда и ниска екологична култура; • Липса на неправителствени организации, които да съдействат за решаване на проблемите свързани с околната среда; • Неизградена общинска система за мониторинг и контрол на състоянието на околната среда; • Невъзможност на земеделските производители да прилагат екологично земеделие. 	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на политическа воля за решаване на регионални екологични проблеми. • Увеличаващите се социално-икономически и екологични контрасти в СЗ район за планиране и общините във Врачанска област; • Бавно навлизане на икономиката на знанието; • Недостатъчно развити публично-частни партньорства; • Липса на пунктове за контрол състоянието на околната среда. • Възстановяване на производството на ХИМКО Враца.

SWOT АНАЛИЗ: СИСТЕМАТИЗАЦИЯ И РАНЖИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОБЛЕМИ

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Наличие на големи села със значителен възпроизводствен и обслужващ потенциал; • Добри агроекологични условия за модерно земеделие и животновъдство; 	<ul style="list-style-type: none"> • Висок дял на безработните от трудоспособното население; • Изразена пространствена асиметричност при предоставянето на услуги на

<ul style="list-style-type: none"> • Съхранена природна среда с оптимален комфорт за населението; • Рекреационно – туристически ресурси за формиране на общински туристически клъстер –селски туризъм; • Традиции в промишленото производство; • Територията на общината се пресича от Еврокоридор № 4. 	<p>населението и професионална реализация “село-град”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неизградени елементи на техническата инфраструктура /канализация, пречистване на битови отпадни води и депа за ТБО/; • Недоразвити публично-частни партньорства при управлението на околната среда, образованието и бизнеса.
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на заетостта чрез развитие сектора на услугите; • Затваряне на агро-промишлените-търговски вериги на територията на общината; • Завръщане по родните места след завършване на висше и средно-специално образование на младите хора; • Развитие на административния капацитет на общината. 	<ul style="list-style-type: none"> • Задълбочаване на депопулацията на някои от селата до края на плановия период; • Конкуренция на пазара на аграрни продукти от производители в съседни общини; • Внедряването на стандартите на ЕС засягащи малките и средни предприятия при производството на храни и тяхната преработка.

III. ОЦЕНКА НА ПРОДЪЛЖАВАЩАТА УМЕСТНОСТ И СЪГЛАСУВАНOST НА ПЛАНА С ОБЛАСТНИТЕ, РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

ОПР трябва да се разглежда като инструмент, чрез който се формулира общата рамка за развитие на общината в средносрочен план. Той трябва да отразява и съчетава както потенциала и предимствата на територията, така и стратегическите цели и приоритети за нейното развитие. За наблюдение на изпълнението на плана е задължително изграждането на подходяща система за анализ, оценка, мониторинг и контрол.

В тази част на МО се съпоставят уместността и съгласуваността на приоритетите, целите и мерките на Общинския план за развитие на община Криводол с тези на Областната стратегия за развитие, Плана за развитие на Северозападен район, Националната стратегическа референтна рамка, Стратегиите от Гьотеборг, Лисабон и Стратегия “Европа 2020”.

Заложените в ОПР – Криводол: приоритети, цели и мерки в общия си вид съответстват на националните и европейски планови и стратегически документи и продължават да бъдат уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район.

Визията за развитие на общината е достатъчно добре и пространно формулирана: *“Община Криводол с трайно променена демографската ситуация и процеси, утвърдила се като аграрен, транспортно-обслужващ и промишлен център в Северозападна България, на предпочитано място за живот и инвестиции. Постигнати високи темпове на*

икономически растеж и висока заетост на работната сила с интензивно развито селско стопанство, малки и средни предприятия и селски туризъм, конкурентноспособна общинска икономика, ефективно използваща сравнителните предимства на местоположението, природно-ресурсния, човешкия потенциал, богатото културно-историческо наследство, запазила атрактивния природен комфорт”.

В този си вид тя звучи актуално и отговаря на приоритетите на НСРР и Плана за развитие на Северозападен район и е съгласувана с визията на ОСР.

Стратегическите приоритети на ОПР – Криводол са:

Приоритет I: Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината.

Приоритет II: Формиране на конкурентноспособна структура на общинската икономика и постепенен преход към устойчив темп на икономически растеж.

Приоритет III: Развитие и съхраняване на природното и културно богатство на територията на общината.

Приоритет IV: Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол.

Приоритет V: Развитие и усъвършенстване на административния капацитет на общината.

Тези приоритети също продължават да са актуални и уместни по отношение на националните и регионални планови и стратегически документи и най-вече на приоритетите за повишаване на регионалната конкурентоспособност, развитие на инфраструктурата, създаване на условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот.

Предлагаме приоритетите да се реорганизируют по следния начин:

- 1. Приоритет IV: Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол да бъде записан като Приоритет I.**
- 2. Приоритет I: Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината да бъде записан като Приоритет IV.**

Основания за промяната: Формирането на качествена жизнена среда ще доведе до изграждане на конкурентна икономика, което от своя страна ще е стимул и предпоставка за задържане на населението в общината.

Основна цел на Лисабонската стратегия (2000 г.) е ЕС да се превърне в най-динамичната и конкурентноспособна световна икономика, основана на знанието и способна да генерира

устойчив икономически растеж с повече и по-привлекателни работни места и подобро социално сближаване. Целите за растеж, заетост, работни места и намаляване на бедността са водещи и в обновената Лисабонска стратегия (2005 г.), а стратегията от Гьотеборг допълва Лисабонските цели в частта за опазване на околната среда. В това отношение заложените специфични цели и приоритети на ОПР – Криводол звучат актуално и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.

Новата стратегия “Европа 2020” залага три основни приоритета: **ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ** - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации; **УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ** - насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите; **ПРИБЛИЖАВАЩ РАСТЕЖ** - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване. “Европа 2020” включва пет основни цели: **ЗАЕТОСТ** за 75% от населението на възраст 20-64 години; **Инвестиции в НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ** в размер 3% от БВП на ЕС; **Постигане на целите „20/20/20“** по отношение на климата и енергията (съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г., увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници до 20% и намаляване на консумацията на енергия с 20%);

В актуализирания план за развитие на община Криводол би могло да се обърне внимание на приоритизиране на целите по отношение на икономията на енергия, използването на ВЕИ и намаляване на замърсяването на въздуха и околната среда за постигане на целите „20/20/20”.

ИЗВОДИ: **Визията на ОПР - Криводол е детайлно формулирана и е съгласувана с областните, регионални и национални документи. Заложените стратегически цели, приоритети, специфични цели и мерки звучат актуално и са съгласувани с регионалните, национални и европейски стратегии. Предлагаме размяна на местата на Приоритет I и Приоритет IV. Останалите цели и приоритети на ОПР продължават да бъдат уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променят. Необходимо е да се зложат срокове за изпълнение на проектите и дейностите по отделни мерки и източници на финансиране за постигането им. Препоръчваме след актуализацията на документа или като приложение към него да се изготви Програма за изпълнение на ОПР до 2013 г.**

IV. ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТИТЕ, РЕСУРСИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ.

Общинският план за развитие на община Криводол 2005-2013 г. включва 5 приоритета, 19 цели и 59 мерки.

Междинната оценка за постигане на целите и приоритетите на ОПР се изготвя на база заложените индикатори. Индикаторите са подредени по петте приоритета на общинския план за развитие. В рамките на всеки приоритет те са ситуирани в три групи: индикатори за въздействие, индикатори за резултат и индикатори за продукт. Препоръката ни е при актуализацията на Общинския план да се разработят индикатори, които да имат конкретни стойности и да служат като база за оценка на изпълнението на плана.

Настоящата междинна оценка проследява изпълнението на приоритетите, целите и мерките, като оценката е направена на база Справки от община Криводол за изпълнените през периода 2005-2010 г. проекти, Отчети и Доклади на Кмета за изпълнението на ОПР през последните години. Изготвен е сравнителен анализ на база Индикативната финансова таблица на ОПР 2005-2013 г.

Обобщена справка за изпълнените проекти на Община Криводол показва, че за периода 2007-2010 г. са изпълнени 57 проекта на стойност 26 518 262 лева. (Вж. Приложение – 1 към МО „Отчет за изпълнените проекти от Община Криводол“).

Изпълнение на Приоритет 1 *Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината:*

Общата стойност на индикативно заложените средства по този приоритет е 3 250 000 лева, разпределени в 2 цели, както следва:

Цел 1: Промяна на условията на живот на населението - развитие и благоустрояване на средата за труд, обитаване и отдых – 2 650 000 лева.

Мярка 1.1: Изготвяне на концепция за приоритетно развитие на малките и средните предприятия и формиране на атрактивна икономическа среда за привличане на допълнителни външни инвестиции в общината – 1 000 000 лева - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 1.2: Осигуряване на допълнителни предимства за млади специалисти и млади семейства, чрез осигуряване на терени за строителство, по-високи доходи и постигане на качествено образование за децата им – 700 000 лева – **Изпълнени три проекта на стойност 725 788 лв.**

Мярка 1.3.: Приемане на общинска програма с участието на бизнеса и неправителствените организации за развитие на образователната система и провеждане на регионални образователни

среци и инициативи – 250 000 лева - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 1.4: Изпълнение на общинската програма за опазване на околната среда и постигане на качествена промяна на селищната среда чрез благоустройство, допълнително озеленяване и защита на зелените площи и паркове – 700 000 лева – **Изпълнени 9 проекта на стойност 717 102 лв.**

Цел 2: Провеждане на последователна и устойчива общинска политика с активното участие на неправителствения сектор за завръщане на младите хора след завършване на образование и осигуряване на заетост – 600 000 лева.

Мярка 2.1: Изграждане на информационен център за подпомагане на професионалната ориентация на младите, реклама на профилираното образование и допълнителното обучение в съвременни информационни технологии и добри практики за участие в трудовия и управленски живот на общината – 250 000 лева – **Изпълнен един проект на стойност 274 740 лв.**

Мярка 2.2: Координиране на управленската политика на общината със съседните общини - Враца и Монтана, за ефективно използване на предимствата които имат в образователната система и реализирането на допълнителни инициативи и практики за младото население – 250 000 лева - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.3. Предоставяне на постоянни консултантски услуги в областта на трудовата и образователната дейност за населението, субсидирани от целеви ресурси на общината – 100 000 лева - **Няма изпълнени проекти.**

През анализирания период за изпълнението на този приоритет са реализирани 13 проекта на обща стойност 1 717 630 лева.

По Цел 1, са реализирани 12 проекта по мерки 1.2 и 1.4 на стойност 1 442 890 лв. или 54 % изпълнение на целта.

По Цел 2 е реализиран само един проект по мярка 2.1 на стойност 274 740 лв. или 46 % изпълнение на целта. По другите мерки не е реализиран нито един проект.

ИЗВОД: Изпълнението на приоритет 1 на етап МО на ОПР на база планирани и вложени инвестиции е 53 %. Най-добро изпълнение по показателя вложени ресурси бележат мярка 1.4 за опазване на околната среда и постигане на качествена промяна на селищната среда и мярка 1.2. Изпълнение над 100 % бележи мярка 2.1 за подпомагане на професионалната ориентация на млади хора. Останалите мерки не са изпълнени изобщо.

Изпълнение на Приоритет 2 *Формиране на конкурентноспособна структура на общинската икономика и постепенен преход към устойчив темп на икономически растеж.*

Общата стойност на индикативно заложените средства по този приоритет е 8 860 000 лева,

разпределени в 5 цели, както следва:

Цел 1.: Изготвяне и приемане на общ устройствен план на гр. Криводол, чрез участие в проекти за външно финансиране – 500 000 лв.

Мярка 1.1.: Изготвяне на нов общ устройствен план на град Криводол – 250 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 1.2.: Изготвяне на нови общи устройствени планове на селата в общината – 250 000 лв - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 2: Определяне на конкретни инициативи за развитието и специализацията на селското стопанство в общината. Приемане на програма за последователно формиране на аграрни клъстери в общината и стандартите за качество на земеделската продукция на Европейския съюз – 1 150 000 лв.

Мярка 2.1: Създаване на публично-частно партньорство за подпомагане на ориентацията земеделските производители при подбора на култура, пазари и възможности за финансиране и др – 150 000 лв - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.2: Изграждане на зони с обекти предоставящи възможности за развитие на селски туризъм – 500 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 393 935 лв.**

Мярка 2.3: Подкрепа към формиране на "семеен тип" ферми ориентирани към нетрадиционни култури и животни – 500 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 3: Приоритетно развитие на публично-частните партньорства в общината за развитието на малки и средни предприятия от обработващия стопански сектор – 5 000 000 лв.

Мярка 3.1.: Подкрепа на развитието на мелничарски, маслодобивни, млекопреработвателни, месопреработвателни и консервни предприятия /изостанал селски район/ - 3 000 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 3.2: Възстановяване и разширяване на керамичното производство на територията на гр. Криводол – 1 000 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 3.3: Повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика чрез постоянни иновации и развитие на "икономика на знанието" – 500 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 3.4.: Конвертиране на неизползваеми военни поделения, обществени сгради и др. за изграждане на бизнес инкубатор – 500 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 4: Приемане на програма защитаваща участието и делът на местните фирми при развитието на инициативи и практики чрез външно финансиране в областта на туризма, транспортната инфраструктура и промишлеността – 1 430 000 лв.

Мярка 4.1: Организиране на регулярни конкурси /през 2 години/ за представяне на

концептуални проекти за повишаване на конкурентноспособността на стопанските сектори на общинската икономика и постигане на балансирано развитие – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.2: Организиране на регионално маркетингово проучване за привличане на потенциални инвеститори и разширяване на стопанския профил и специализация на общинската икономика – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.3: Повишаване на конкурентноспособността на общинската икономика чрез поддържане на среда за постоянни иновации в техническата и технологичната база, в качеството и конкурентноспособността на крайната продукция произвеждана в общината – 500 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.4.: Конверсия на стари производствени зони – 250 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.5. Организиране и участие в бизнес-форуми, конференции и срещи на общински служители и експерти, представители на бизнеса и неправителствените организации – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.6. Разработване и приемане на план-график за организиране на постоянни срещи с бизнеса и неправителствения сектор по подготовка и приемане на общински проекти – 80 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 4.7. Изграждане на бизнес-информационен център – 300 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 5: Дейности и инициативи на общината за подпомагане, партньорство и стимулиране развитието на бизнеса в общината – 780 000 лв.

Мярка 5.1.: Включване на общински служители, представители на малки и средни предприятия и неправителствени организации в регионални и национални проекти за обучение и повишаване на знанията и уменията на експертните и управленски практики – 250 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 5.2.: Регулярно участие на промоции /регионални и национални/ за предимствата и качествата на продуктите и услугите на местния бизнес в общината – 200 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 5.3. Постепенно утвърждаване на гр. Криводол в атрактивен регионален център на традиционни дейности и занаяти – 250 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 5.4. Организиране на епизодични научни конференции и изяви посветени на културно-историческото наследство и природното многообразие и богатство – 80 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

През анализирания период за изпълнението на този приоритет е реализиран само един проект по Цел 2, мярка 2.2 на стойност 393 935 лева или изпълнение 79 % на мярката, 35 % на целта и едва 4.5 % на приоритета.

За да има напредък в изпълнението на приоритета е необходимо да се търсят източници на средства за реализация на мерките. Една от причините за слабото изпълнение на Приоритет 2 е, че един от основните източници на средства за подпомагане на селското стопанство, а именно Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г., изобщо не е използван за реализиране на дейностите по приоритета. Също така не са използвани и програмите по линия на Структурните фондове на ЕС, които предлагат финансиране за част от мерките по приоритета.

ИЗВОД: Изпълнението на приоритет 2 на етап МО на ОПР на база планирани и вложени инвестиции е 4.5%. Изпълнение по показателя вложени ресурси бележи единствено мярка 2.2 за изграждане на обекти, предоставящи възможности за развитие на селски туризъм. Останалите мерки не са изпълнени изобщо.

Изпълнение на Приоритет 3 Развитие и съхраняване на природното и културно богатство на територията на общината

Общата стойност на индикативно заложените средства по този приоритет е 1 950 000 лева, разпределени в 2 цели, както следва:

Цел 1: Съхранение и преход към устойчиво управление на състоянието на природната среда в общината – 1 200 000 лв.

Мярка 1.1: Последователно изпълнение на целите и мерките на общинската програма за опазване на околната среда през плановия период – 1 000 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 1.2.: Формиране на система за наблюдение /мониторинг/ и контрол на природната среда от експерти, общински служители и неправителствени организации – 200 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 2: Съхранение и популяризиране на културно-историческото и природното богатство на общината – 750 000 лв.

Мярка 2.1.: Създаване на информационна мрежа за съхранение и опазване на историческите и културните паметници на територията на общината – 250 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.2.: Организиране и провеждане на регулярни изяви на музея в гр. Криводол - в съседни населени места, разширяване и обогатяване на сбирките – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.3.: Подпомагане и разширяване на дейността и изявите на читалищата в общината

- поддържане на фолклорни състави, организиране на прегледи на народни песни и танци съвместно с училищата в общината – 300 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 116 976 лв.**

Мярка 2.4.: Формиране и утвърждаване на Общинска комисия за планиране, развитие и стимулиране на културните изяви в общината – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

През анализирания период за изпълнението на този приоритет е реализиран само един проект по Цел 2, мярка 2.3 на стойност 116 976 лева или изпълнение 117 % на мярката, 15.6 % на целта и едва 6 % на приоритета.

ИЗВОД: Изпълнението на приоритет 3 на етап МО на ОПР на база планирани и вложени инвестиции е 6%. Изпълнение по показателя вложени ресурси бележи единствено мярка 2.3 за подпомагане дейността на читалищата. Останалите мерки не са изпълнени изобщо.

Изпълнение на Приоритет 4 Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол

Общата стойност на индикативно заложените средства по този приоритет е 11 020 000 лева, разпределени в 8 цели, както следва:

Цел 1: Реконструкция на транспортната инфраструктура в общината – 2 000 000 лв.

Мярка 1.1: Разработване и приемане на проекти за реконструкция на третокласната и четвъртокласната пътна мрежа – 1 000 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 1 955 124 лв.**

Мярка 1.2. Реконструкция на Път II-13 Криводол – Девене - Борован, участък – от км 16+900 – км 29+728 - основен ремонт, участък – от км 31+000 – км 41+500 – основен ремонт , път през село Девене – 1,700 км /Приоритет 3, Мярка 3.3. от ОПРР на област Враца/ - **Изпълнен**

Мярка 1.3. Реконструкция на Път III-1302 Криводол – Главаци – III-162 - рехабилитация, 1.Участък от км 0+000 – км 13+950, 2.Участък от км 13+950 – км 16+228 /Приоритет 3, Мярка 3.3. от ОПРР на област Враца/ - **Изпълнен**

Мярка 1.4: Усъвършенстване на организацията за снегочистване и опесъчаване през зимния период за поддържане на транспортната достъпност до всички селища та територията на общината /Приоритет 3, Мярка 3.3. от ОПРР на област Враца/. - **Изпълнен**

Мярка 1.5: Рехабилитация на уличната мрежа в гр.Криводол – 500 000 лв. – **Реализирани три проекта на стойност 301 273 лв.**

Мярка 1.6. Рехабилитация на уличната мрежа в селата – 500 000 лв. – **Реализирани петнадесет проекта на стойност 488 052 лв.**

Цел 2: Подобряване и поддържане на високо качество на водите в общината – 2 000 000

лв.

Мярка 2.1. Проектиране и изграждане на пречиствателна станция за питейни води – 1 000 000 лв. – **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.2. Проектиране и изграждане на пречиствателна станция за отпадни води – 1 000 000 лв. - **Реализиран един проект на стойност 825 000 лв.**

Цел. 3. Подобряване на системата за управление на отпадъците генерирани в общината – 1 170 000 лв.

Мярка 3.1.: Усъвършенстване на организацията на сметосъбиране и извозване на твърдите битови отпадъци и ликвидиране на нерегламентираните сметища на територията на общината. /Директива 1999/31/ЕС/ - 1 000 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 281 697 лв.**

Мярка 3.2.: Разработване на концепция и модел за преработка на отпадъците генерирани от селското и горското стопанство – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 3.3.: Разработване и прилагане на нов модел в общината за разделно събиране на отпадъците - участие на общината с проекти и пилотин програми на МОСВ – 70 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 4: Рехабилитация и доизграждане на ВиК мрежата в цялата община – 3 000 000 лв.

Мярка 4.1. Подмяна на водопровода и канализацията в цялата общинска водопроводна мрежа до 2013г. с тръби от ПВП /полиетилен с висока плътност/ - 2 500 000 лв. – **Реализирани шест проекта на стойност 9 406 685 лв.**

Цел 4.2.: Осигуряване на селищата от общината с непрекъснато водоснабдяване с качествена питейна вода – 500 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 3 446 857 лв.**

Цел 5: Осветление и енергийна ефективност. Система за управление – 330 000 лв.

Мярка 5.1: Рехабилитация на съществуващите и поставяне на допълнителни осветителни тела в селищата на общината – 300 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 5.2.: Разработване на концепция за повишаване на енергийната ефективност на територията на общината – 30 000 лв. – **Реализиран един проект на стойност 521 299 лв.**

Цел 6. Газифициране на гр. Криводол – 1 520 000 лв.

Мярка 6.1 Определяне на фирма концесионер за газификацията на града – 20 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 6.2 Газифициране на гр. Криводол и производствените зони на града – 1 500 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 7: Развитие на звената за здравеопазване и социални дейности и подобряване на достъпността на населението до централите за Спешна медицинска помощ – 500 000 лв.

Мярка 7.1.: Подпомагане на политиката за постоянна и надеждна здравна профилактика на

населението от общината – 500 000 лв. – **Реализирани седем проекта, два от които са в процес на изпълнение на обща стойност 2 405 121 лв.**

Цел 8: Развитие на масовия спорт и специализирани спортни дейности в общината – 500 000 лв.

Мярка 8.1.: Подпомагане сформиранието на спортни клубове и представителства на спортни федерации към училищата в общината – 500 000 лв. – **Реализирани пет проекта, два от които в процес на изпълнение на стойност 4 593 484 лв.**

През анализирания период за изпълнението на този приоритет са реализирани 41 проекта на обща стойност 24 224 592 лева.

По Цел 1 са реализирани осемнадесет проекта на стойност 2 744 449 лв. или 136 % изпълнение.

По Цел 2 е реализиран един проект по мярка 2.2 на стойност 825 000 лв. или 41 % изпълнение.

По Цел 3 е реализиран един проект по мярка 3.1 на стойност 281 697 лв. или 24 % изпълнение.

По Цел 4 са реализирани седем проекта на обща стойност 12 853 542 лв. или 428 % изпълнение.

По Цел 5 са реализирани четири проекта на стойност 521 299 лв. или 158 % изпълнение на целта.

По Цел 6 няма реализиран нито един проект.

По Цел 7 са реализирани седем проекта на обща стойност 2 405 121 лв. или 486 % изпълнение.

По Цел 8 са реализирани пет проекта на стойност 4 593 484 лв. или около 980 % изпълнение.

ИЗВОД: Изпълнението на приоритет 4 на етап МО на ОПР на база планирани и вложени инвестиции бележи напредък с изпълнение от 220 % на предвидените дейности. От общата картина на сериозен растеж се отличава единствено Цел 6 за газифициране на гр. Криводол, по която няма изпълнен нито един проект.

Изпълнение на Приоритет 5 Развитие и усъвършенстване на административния капацитет на общината

Общата стойност на индикативно заложените средства по този приоритет е 773 000 лева, разпределени в 3 цели, както следва:

Цел 1: Усъвършенстване на административния капацитет при формиране на местната политика – 180 000 лв.

Мярка 1.1.: Въвеждане на система за управление на качеството на административните услуги - 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 1.2.: Развитие на уменията и усвояване на нови инструменти за подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса /обучение на служителите в администрацията/ - 80 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 2: Формиране на програмен и проектен капацитет в общината – 293 000 лв.

Мярка 2.1. Изграждане на устойчив механизъм в администрацията за усвояване на средства от предприєдинителните и структурните фондове на ЕС – 50 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.2. Придобиване на умения, принципи и техники за ефективно управление на проекти – 40 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.3. Внедряване на нови програмни продукти /закупуване на лицензи и обучение/, свързани с електронния документооборот и административното обслужване – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.4. Изготвяне на маркетингов продукт представящ стопанския профил на община Криводол актуализиран всяка година – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 2.5.: Създаване на интернет сайт на общината и услуги он-лайн – 3 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Цел 3. Развитие и задълбочаване на регионалното сътрудничество – 300 000 лв.

Мярка 3.1. Включване на общината в проекти със съседни общини от областта за постигане на съвместно развитие – 100 000 лв. – **Изпълнен един проект на стойност 65 129 лв.**

Мярка 3.2.: Включване на общината в проекти на област Враца – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

Мярка 3.3.: Включване на общината в проекти на „Асоциацията на дунавските общини” – 100 000 лв. - **Няма изпълнени проекти.**

През анализирания период за изпълнението на този приоритет е реализиран само един проект по Цел 3, мярка 3.1 на стойност 65 129 лева или изпълнение 65 % на мярката.

ИЗВОД: Изпълнението на приоритет 5 на етап МО на ОПР на база планирани и вложени инвестиции е 9%. Изпълнение по показателя вложени ресурси бележи единствено мярка 3.1 за включване на общината в проекти със съседни общини. Останалите мерки не са изпълнени изобщо.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. В изпълнение на ОПР за периода 2005-2010 г. Община Криводол е реализирала

57 проекта на обща стойност 26 518 262 лева. По брой вложени ресурси ОНР е преизпълнен (103 %).

2. Най-добро изпълнение на етапа на МО на ОНР бележи Приоритет 4 - *Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол (220%)*. Следващият успешно изпълняван приоритет е Приоритет 1 *Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината*, който бележи напредък от 53 %. На изпълнението на тези два приоритета се дължи и преизпълнението на ОНР от 103 %.
3. Финансовото преизпълнение на ОНР не е следствие на равномерно изпълнение на отделните приоритети, цели и мерки. Над 75 % от заложените мерки не са изпълнени или изпълнението им е под 10 %
4. Изпълнението на Приоритети 2, 3 и 5 е тревожно ниско – съответно 4.5 %, 6 % и 9 %.
5. Налице е несъответствие между приоритетите, целите и мерките в текста на ОНР и в индикативната финансова таблица.

V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТА ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ОНР – ПРОДУКТИ, РЕЗУЛТАТИ И ВЪЗДЕЙСТВИЯ

Ефектът от прилагането на ОНР се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население.

Съгласно информация от справки на Община Криводол за приключените и изпълнявани в момента проекти по прилагане на ОНР 2007-2013 г. са постигнати следните по-важни резултати:

- Направа на бетонов път и ремонт на водопроводна мрежа в кв. 31 на с. Краводер;
- Основен ремонт на Общински комплекс за медицинско обслужване в гр. Криводол;
- Изграждане на отоплителна система и подмяна на дограма в ОДЗ „Славейче” гр. Криводол;
- Изградена 13.5 км канализационна мрежа в централната част на гр.Криводол;
- Изграждане на отоплителна система и подмяна на дограма в читалище „Н. Й. Вапцаров – 1924” – гр. Криводол и Общинска администрация – гр. Криводол;
- Разкрити 2 363 работни места по Програми за насърчаване на заетостта на МТСП;

- Подмяна на част от водопроводна мрежа в с.Осен;
- Подмяна на част от улична водопроводна мрежа в с.Лесура;
- Основен ремонт на сградата на читалище „Светлина” с. Ракево, общ. Криводол;
- Изграждане на Ученически спортно – развлекателен комплекс в гр. Криводол;
- Изграждане на волейболна площадка - СОУ „Св. св. Кирил и Методий” гр. Криводол;
- Сменена дограма и изолация и изградена отоплителна инсталация в ДДЛРГ с. Галатин, община Криводол;
- Преустройство на сградата за Домашен социален патронаж в гр. Криводол;
- Реконструкция на 7.620 км автомобилен път 10112 – Ракево-Добруша-Градешница, от км. 0+710 до км. 2+680 и от км. 4+090 до км. 9+740;
- Рехабилитация на улици “Комсомолска”, “Н. Й. Вапцаров”, “Самуил”в гр. Криводол;
- Ремонтни СМР инфраструктура в с.Ракево, с.Добруша, с.Градешница, с. Баурене, с. Галатин, с. Главаци;
- Подновяване на хранящия водопровод от водохващане "Мътница" (нова и стара) до напорен резервоар гр.Криводол и водопроводни отклонения за храняване на пет села;
- Оптимизиране на организацията за събиране и извозване на битовите отпадъци от Община Криводол;
- Изграждане на селищна канализация и главен канализационен колектор на с. Пудрия;
- Изграждане на Център за подкрепа на земеделски инициативи за ромския етнос от Община Криводол;
- Изграждане на дом за стари хора в с. Уровене, общ. Криводол;
- Изграждане на Център от семеен тип в гр. Криводол за настаняване на деца, лишени от родителска грижа;
- Цялостен енергийно - ефективен ремонт на ЦДГ "Калина Малина" - с.Ракево;
- Приключен проект по ОП „Околна среда” - „Техническа помощ за подготовка на интегриран инвестиционен проект във водния сектор на гр. Криводол”;
- Инвестирани около 350 000 лв. за възстановяване на инфраструктура по програмата за преодоляване на последиците от кризи;
- Инвестирани около 560 000 лв. за почистване коритото на р. Ботуня в селата Ботуня, Г. Бабино, Главаци, Добруша и Краводер за защита от наводнения.

В Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН)¹ има данни за 3 договора за финансиране на проекти от европейските фондове на бенефициенти от община Криводол на обща стойност 1 533 153 лева. Бенефициенти са Община Криводол и местно предприятие. Неправителственият сектор няма нито един спечелен проект.

ИЗВОДИ:

- 1. Най-видимият ефект и въздействие от прилагането на ОПР са инвестициите в инфраструктурата – ремонт на пътища и тротоари, изграждане на канализация, обновяване и саниране на обществени сгради и др.**
- 2. Налице е недостатъчно използване на възможностите, които предлагат Европейските фондове в България.**
- 3. Освен собствени и целеви бюджетни средства за изпълнението на ОПР Община Криводол е привлякла и инвестирала и средства от други източници - от ЕС по оперативните програми, средства от Социалноинвестиционния фонд, Проект „Красива България”, ПУДООС и др.**
- 4. В общината не се наблюдава навлизане в сериозни размери на чужди инвестиции.**
- 5. Не се използва практиката за привличане на частни капитали и реализиране на ПЧП за постигане целите на ОПР.**

VI. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ОПР

В Община Криводол е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол.

Като слабости на етапа на МО отчитаме факта, че не е изготвяна ежегодна програма за реализация на заложените приоритети и мерки в ОПР. НПО и бизнеса не се използват активно като партньори за изпълнението на плана. Не се отчитат техните проекти и дейности, които също допринасят за постигане на приоритетите, целите и мерките на ОПР. През последните години общинската администрация почти не се е възползвала от възможностите за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства.

Във връзка с изготвянето на Междинната оценка на Общинския план за развитие (ОПР) на

¹ ИСУН - <http://umispublic.minfin.bg/>

община Криводол 2005 - 2013 г. беше проведена и анкета сред служителите в общинската администрация. Целта и беше да се проучи степента на познаване и ползване на стратегическия документ в работата на общинската администрация, мнението на участниците за неговото прилагане и препоръки за актуализация и успешно изпълнение на плана.

Резултати от анкетата:

1. Всички анкетираните са запознати с общинския план за развитие на община Криводол 2005 - 2013 г. Неговите конкретни приоритети, цели, мерки обаче, са познати на под 50% от анкетираните.
2. Над 70 % от анкетираните са прочели документа през последната една година, докато останалите анкетираните са имали досег с него преди повече от една календарна година.
3. Около 40 % от анкетираните служители използват стратегическия документ активно в своята работа.
4. 85 % от анкетираните са запознати с органа, контролиращ прилагането и изпълнението на ОПР.
5. В голяма степен анкетираните са на мнение, че община Криводол има финансов и административен капацитет за изпълнение на поставените в общинския план цели и приоритети.
6. Доверието в ползите и ефектите от прилагането на ОПР върху качеството на живот на територията на общината е високо и според 83 % от анкетираните има напредък в изпълнението му.
7. Оценката за подобрието на живота на територията на общината за последните пет години е висока.

ИЗВОДИ:

1. В Община Криводол е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР.
2. ОПР е сравнително добре познат сред служителите на общинската администрация. Около 40% от анкетираните служители използват документа в ежедневноста си работа.
3. За изпълнение на ОПР не е изготвяна ежегодна програма за реализация на заложените приоритети и мерки.
4. НПО и бизнеса не се търсят като партньори и източници на информация, а техните проекти и дейности също допринасят за постигане целите на ОПР.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

1. Налице е тенденция на намаляване на населението в община Криводол поради отрицателен естествен и механичен прираст (9 222 души към 01.02.2011 г.)
2. През последните 5 години равнището на безработица в община Криводол намалява значително, но през 2010 г. бележи сериозно покачване и продължава да бъде над средното равнище за страната. Като цяло безработицата през анализирания период намалява от 32.39 % през 2005 г. на 24.6 % през 2010 г.
3. През последните години броят на учениците в община Криводол е намалял със 154. Закрити са 2 общообразователни училища. Броят на детските ясли и градини се запазва.
4. Въпреки потенциала за развитие на разнообразни форми на туризъм, община Криводол все още няма продаваеми цялостни туристически продукти. Няма и регистрирани средства за подслон и места за настаняване.
5. Визията на ОПР е достатъчно добре и пространно формулирана и не се налага да бъде редактирана или допълвана и съгласувана с областни, регионални, национални и европейски стратегически документи.
6. Заложените в ОПР Криводол приоритети, цели и мерки в общия си вид звучат актуално и съответстват на регионалните, национални и европейски планове и стратегически документи. Те продължават да бъдат уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променят генерално. Необходимо е само да се актуализират със срокове и мерки за постигането им и да се променят съгласно актуализирания ОПР.
7. В Община Криводол е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР. Документът е добре познат и се ползва от служителите на общинската администрация. НПО и бизнеса не се търсят като партньори и източници на информация, а техните проекти и дейности също допринасят за постигане целите на ОПР.
8. В изпълнение на ОПР за периода 2007-2010 г. Община Криводол е реализирала 57 проекта на обща стойност 26 518 262 лева. Общият напредък в изпълнението на ОПР на база инвестиции и вложени ресурси е 103 %.
9. Най-добро изпълнение на етапа на МО на ОПР бележи **Приоритет 4** - Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол (220%).
10. Най-слабо е изпълнението на Приоритет 2 - Формиране на конкурентноспособна структура на общинската икономика и постепенен преход към устойчив темп на икономически растеж – 4.5 %.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на ОПР - Криводол имаме следните препоръки:

1. ОПР да се актуализира за оставащия период на неговото действие до 2013 г. и да се изготви **Актуализиран документ за изпълнение на ОПР**.
2. Приоритетите, целите и мерките да се променят съобразно актуализирания ОПР.
3. Като приложение към актуализирания ОПР да се изготви **Програма за изпълнение на плана до 2013 г.**, в която целите да се обвържат с конкретни дейности, мерки, срокове и желани стойности по всички индикатори и показатели. В изготвянето на програмата да се включат НПО и бизнеса, които да подават информация за техните приоритетни проекти и дейности до 2013 г. и да ги съгласуват с целите на ОПР.
4. Приоритет IV: **Формиране на качествена жизнена среда в община Криводол** да бъде записан като Приоритет I. Приоритет I: **Постигане на постепенен преход към устойчиво демографско развитие чрез задържане на население в трудоспособна и детеродна възраст, нарастване на раждаемостта и постигане на положително миграционно салдо в общината** да бъде записан като Приоритет IV.
5. Да се набележат мерки за развитие на общината като атрактивна туристическа дестинация.
6. Да се изготви програма за по-активно използване на Структурните фондове на ЕС за постигане на целите и изпълнение на дейностите, заложен в ОПР.
7. Да се актуализира индикативната финансовата таблица на ОПР и да се включат оперативните програми, по които Община Криводол е бенефициент като източници на средства за конкретни мерки, дейности и проекти.
8. Да се популяризира ОПР сред гражданите и общинската администрация и да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общия напредък по изпълнение на заложените цели и приоритети.
9. Да се синхронизират приоритетите, целите и мерките в текста на ОПР и в индикативната финансова таблица.
10. Да се актуализират индикаторите за изпълнение на ОПР, да се включат нови, и там където да е възможно, да се обвържат с количествени измерения.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ

Таблица 1: Административно териториална структура на община Криводол – 2009 г.

Таблица 2: Основни данни за община Криводол и съседните общини

Таблица 3: Население в община Криводол за 2005 - 2010 г.

Таблица 4: Население на община Криводол към 2009 г. по пол

Таблица 5: Естествен прираст на населението на община Криводол 2005-2009 г.

Таблица 6: Заселени, изселени и механичен прираст

Таблица 7: Безработица в община Криводол по възрастови групи за 2005-2010 г.

Таблица 8: Безработица в община Криводол по образователна степен за 2005-2010 г.

Таблица 9: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение

Таблица 10: Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Таблица 11: Училища в община Криводол по учебни години

Таблица 12: Учащи в община Криводол по учебни години

Таблица 13: Детски заведения в община Криводол

Таблица 14: Лекарите за първична медицинска и дентална извънболнична в община Криводол 2005-2009 г.

Фиг. 1: Динамика на населението в община Криводол 2005 – 2011 г.

Фиг. 2: Население под, в и над трудоспособна възраст в община Криводол – 2009 г.

Фиг. 3: Динамика на безработицата в Община Криводол 2005-2010 г. по брой регистрирани лица

Фиг. 4: Динамика на средногодишното равнище на безработица в Община Криводол

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1 Отчет за изпълнените на проекти от Община Криводол в периода 2005 г. - 2010 г.

Приложение 2 Обобщени резултати от анкета.